

Koroška deželna razstava v Celovcu.

V sosedni Koroški otvorila se je to poletje deželna razstava, ki obsega vse pridelke in izdelke prvotne produkcije in obrtnije, kolikor se jih nahaja, prideluje in izdeluje na Koroškem. Priznati se mora spretnost, s kojo je razstava bila prirejena ter dobra in pregledna razdelitev vseh razstavljenih predmetov. Razstava se v obče po nemških, posebno dunajskih listih, pohvalno omenja, a mislim, da je to hvalo treba djati manj ali več na račun simpatije, koja vlada med dunajskimi, krivonosimi žurnalisti in vedno „urdeutsch“ Korošci. Edino, iz česar bi se dalo na razstavi sklepati, da živi na Koroškem tudi kaj Slovencev, so mnoge slovenske knjige v razstavi koroških knjigotiskarjev in založnikov. Čudno se mi zdi, da se ni vdeležila razstave Mohorjeva družba sè svojim založništvom ter statističnim materijalom, akoravno bi ji iz znanih vzrokov ne bilo upati kakega darila ali priznanja, dokazala bi pa vsaj s tem svoj krepki razvitek ter bivanje Slovencev na Koroškem, kar vse bi Nemci tako radi utajili.

Cela razstava obstoji iz permanentne razstave, ter iz začasne živinske, mlekarske in sadjarske razstave.

Permanentna razstava nahaja se v veliki, ne davno sozidani ljudski šoli. Pomenljivi so v prvi vrsti rudarski izdelki ter sploh izdelki obrtnije kolikor je v zvezi z rudarstvom. Koroški fužinarji svojo obrt razumejo, to se vidi iz razstavljenih reči. Veliko popolnost doseglo je na Koroškem izdelovanje pušk, koje polnijo celo sobo ter so večinoma Borovljišk izdelek.

Prav bogato in deloma dobro zastopana je usnjarska obrt ter s to obrtjo zvezano rokodelstvo.

Lepe reči razstavile so razne obrtnijske šole, koje v večih krajih, kakor se vidi, z najboljšim uspehom pospešujejo obrt, posebno domačo obrt. Omenjati je posebno mizarških in drugih lesnih izdelkov ter pletarstvo. Kar se tiče ženskih ročnih del, nadkriluje predlanska ljubljanska razstava v tem oddelku dotično Koroško precej močno. Tudi starinarska in umeteljna razstava ni kaj posebno bogata in se z predlansko ljubljansko niti primerjati ne dá.

Koroška je večinoma kmetijska dežela, zato smo v tem obziru od razstave nekoliko več pričakovali. Rastlinarstvo je prav borno zastopano. Lepo razložbo kmetijskih pridelkov in izdelkov je napravilo oskrbnništvo posestev pl. Mottony-ja. To oskrbnništvo razstavilo je kaj lepo pšenico ter zimski ječmen, različne sorte sena, moko iz svojih mlinov in krompirjev škrob iz lastne tovarne Mottony-jevo oskrbnništvo ima tudi izgledno rejo prešičev ter goveje živine kar pričajo na izgled postavljeni čredni zapisniki. Anton Haberl razstavil je na prav podučljivi način navadno sušeno seno, kisano seno ter rujavo seno. Lepa je semenska zbirka adjunkta koroške kmetijske družbe Kohlert-a obstoječa iznad 200 sort. Čebelarska razstava ni posebna. Deželna vlada razstavila je zanimive načrte uravnavanj koroških vodá, ravno tako tudi koroški deželni odbor. Kmetijska šola v Celovcu razstavila je nekaj svojih učnih pripomočkov, kakor: semensko zbirko, zbirko deželnih pridelkov, anatomske predmete, prediv itd. Vodstvo deželne drevesnice razstavilo je drevesca, kakor se izgojujejo od 1. do 7. leta, katera drevesca odkritosrčno rečeno, mi niso prav nič dopadla. Podkovska šola v Celovcu razstavila je zbirko podkev. Kmetijska družba razstavila je 2 modela kmečkih hiš in sicer nemških Korošcev ter slovenskih (v katalogu stoji „windisches Bauernhaus“).

Tajnik kmetijske družbe g. C. Schütz razstavil je svoja literarna ter grafijska dela.

Pivovarne pokazale so, da na Koroškem prav dobro pivo pridelujejo, ravno tako tudi razni mlini kar se moke tiče.

Najvažnejši del razstave je pa razstava živine, ki je po vsem v resnici izborna in o katerih prihodnjič pišem.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 38. Jaz imam kravo, katera ima uže kake tri mesece drisko, katere ji pa ne morem odpraviti, dasiravno sem uže več sredstev, po tukajšnjih izvedencih priporočenih, poskušal. Krava se je v tem času oteletila ter sem tele prodal in sicer zato, ker je krava zarad driske imela le malo mleka in pa ker bi jo tele še bolj oslabeledo. Omeniti mi je še, da je krava na četrtem teletu in da letos še ni bila na paši. Nasvetujte mi kakošno pravo sredstvo, vsaj bode tudi drugim kmetovalcem v enacih slučajih koristilo. (A. Ž. v L. nad V.)

Odgovor. Driska, kakor jo Vi v Vašem pismu popisete, je kronična, ter Vam priporočamo, na vsak način vprašati za svet diplomovanega živinozdravnika, kateri si kravo na mestu zamore ogledati. Vaši želji pa hočemo vendar, kolikor nam je možno ustreči ter v naslednjem popisati zdravljenje driske: Žival, ki na driski zboli, naj bode vedno na gorkem; dobro je žival s kako odejo pokrivati ali pa na-njo polagati zgrete koce ali žaklje. Drgnenje života je vedno priporočati. Vse, kar bi zamoglo prehlajenje napraviti, treba je skrbno odvracati (prepih v hlevi, prepičla stelja). Pijača za drisko bolne živali naj bode sluzna, na pr. voda, na kateri se je laneno seme kuhalo (ne lanena moka), vsigdar pa mora biti pijača, če je tudi le voda, obstana ter topla. Vodi je dobro pridjati nekoliko oprazene (roštane) moke. Nikdar se ne sme dati tako bolni živali toliko vode, kolikor zahteva. Za ozdravljanje driske je neobhodno potrebno, da se pijača od dneva do dneva polagoma zmanjša, če se tudi ne sme popolnoma odtegniti. Tudi premočno namakanje krme je opustiti. Juha, narejena iz skuhanih oljubkov ovelih hrušek, ali riža, fižola, prižganka, to vse je prav dobra pijača. Prav dobro pomaga včasih zagatno, črno vino, in sicer za kravo nankrat ena polna buteljka.

Ako vsa ta sredstva nič ne pomagajo, potem treba je rabiti zdravila. Pri Vaši kravi bi priporočali železni vitrijol in tormentilno korenino, kateri sredstvi ste jako dobri za zdravljenje trdovratne driske, na pr. tormentilove korenine (Tormentillwurzel) 60 gramov, železnega vitrijola 30 gramov, skupaj zdrobljeno in zmešano z moko in vodo. To razdelite na štiri dele, katere ji dajte štirikrat v dveh dneh. Med zdravljenjem priporočati je drgnenje (frotiranje) trebuha s slamo ter škropenje s trpentinom.

Pravila družbe sv. Cirila in Metoda.

(Konec.)

Opravila velike skupščine.

§. 16. Velika skupščina obravnuje in sklepa o letnem poročilu in računu, ki ji ga dasta družbeno vodstvo in nadzorništvo, o zvišanji ali znižanji družbenih doneskov, o nasvetih družbenega vodstva ali od podružnic, o premembi pravil in o razhodu družbe, ter voli druž-